

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI TRABZON ŞUBESİ'NDEN

BASIN AÇIKLAMASI

(09.10.2018)

“KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN BÖLGEMİZ ÜZERİNDE OLUŞTURDUĞU VE OLUŞTURACAĞI YENİ ŞARTLARA HAZIR MIYIZ?”

Dünya, bu yüzyılda mücadele etmesi gereken, geçmişte görülmemiş birçok farklı tehdidin altında. Bu tehditlerin başında iklim değişikliği geliyor. İklim değişikliği; fiziksel ve tabii çevre, şehir hayatı, kalkınma ve ekonomi, teknoloji, insan hakları, tarım ve gıda, temiz (içilebilir) su ve sağlık olmak üzere hayatımızın her safhasını etkilemekte ve yönetimlerin bu konularda çözüm çabalarını arttırmalarını mecburi kılmaktadır. Yapılan araştırmalar, iklim değişikliğinin küresel boyutta ve herkesi etkisi altına aldığını göstermektedir. Dünya üzerinde önemli bir kitle bu konu ile dertlenmekte, çözüm yolları aramaktadır. Bu çerçevede oluşturulan Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), uzun yıllardan beri konunun üzerinde çalışmakta, yapılan tüm bilimsel çalışmaları detaylıca irdelemekte, ortalama her 5 yılda bir raporunu kamuoyu ile paylaşmaktadır.

Türkiye'nin de dahil olduğu Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) 6.000'in üzerinde bilimsel çalışmayı inceleyerek hazırladığı 1,5°C Küresel Isınma Özel Raporu, hükümetler tarafından Güney Kore'de dün (8 Ekim 2018) onaylandı ve yayınlandı. Bu rapora ve raporda bahsedilen hususların bize etkilerine dikkat çekmek istiyoruz.

“Raporda öne çıkan başlıklar şu şekilde sıralanabilir:

1. İnsanlar, dünyanın, sanayi öncesi döneme göre yaklaşık 1,0°C ısınmasına sebep oldu. Küresel ısınma şimdiden, kuraklık ve seller gibi aşırı hava olayları, deniz seviyesinde yükselme ve Arktik denizinin erimesi olarak etkilerini göstermeye başladı.
2. Seragazi emisyonları mevcut şekilde devam ederse, küresel ısınma 2030 ile 2052 yılları arasında 1,5°C sınırını geçecek.
3. 1,5°C sınırı, sürdürülebilir kalkınma ve yoksulluğu önleme için kritik öneme sahip. Küresel ısınmayı 1,5°C ile sınırlandırmak, ekolojik sistemler ve yaşam alanları üzerindeki birçok kalıcı etkinin önlenmesi anlamına geliyor.
4. Bu sınırı geçmemek için küresel emisyonları 2030 yılında 2010 yılına göre %45 azaltmak ve 2050 yılında net sıfır emisyona ulaşmak gerekiyor.
5. Bu yüzden, tarım, enerji, sanayi, bina, ulaşım ve şehirlerde “hızlı ve geniş kapsamlı” dönüşümler gerekiyor.
6. Şu anda Paris Anlaşması kapsamında verilen taahhütler, küresel ısınmayı 1,5°C'de sınırlandırmaya yetmiyor. Ülkelerin, en kısa zamanda taahhütlerini yenilemesi gerekiyor.”

Bu ve önceki raporları dikkate alarak, ülkemizin içinde bulunduğu durumu şu şekilde özetleyebiliriz;

- Türkiye meydana gelen bu iklim değişikliğinin sonuçlarını pek çok yönden aynı anda yaşayan bir ülke durumundadır.
- Küresel ortalama sıcaklıklar sanayi öncesi döneme göre 1°C eşiğini aştı. Türkiye'de ise ortalama sıcaklık artışı 1,5°C'yi şimdiden geçti.
- Küresel iklim değişikliği, ülkemizin karşı karşıya olduğu ekonomik ve sosyal riskleri her geçen gün artırıyor. Türkiye'nin tümü için sanayi öncesi döneme göre, 5°C'ye varan sıcaklık artışı ve yine ülkenin güney ve batı kesimleri için %30'lara varan yağış azalması öngörülüyor.
- Ani ve çok şiddetli yağışlar sonucu meydana gelen taşkınlar, kuraklık ve aşırı sıcaklar gibi farklılaşmış etkilerin de ileride daha büyük boyutlarda olacağı

öngörülmektedir.

- Sıcaklık artışının 2°C'yi aştığı bir dünyada, yağış rejimleri dengesizleşecek ve su kıtlığı ile daha sık karşı karşıya kalacağız.
- Avrupa'nın tamamı ve Türkiye her mevsimde daha şiddetli yağışlar alacak.
- Türkiye'de son üç yıl, 1940'lerden beri ülke tarihinde en çok afete dönüşen meteorolojik olayın görüldüğü yıllar olarak ön plana çıkıyor. Bunlar ağırlıklı olarak fırtına, şiddetli yağış, taşkın (sel) ve dolu afeti olarak gerçekleşti.
- Batı ve güney bölgelerimiz, kuraklık ve aşırı sıcaklıkların etkisine girmekte iken özellikle bölgemiz bu ani ısınmanın ekolojik döngüde oluşturduğu hareketlilik sonucunda ani, yoğun ve daha şiddetli yağışlarla karşılaşmaya devam edecektir. İklim değişikliğinde, küresel ısınma - ağır, ani yağış ilişkisi aşağıdaki şekilde görülmektedir.
- Bu konuda yapılan çalışmalarını neredeyse hepsi, Türkiye'nin su miktarı ve kalitesinde düşüş, taşkınlar ve kuraklık dâhil aşırı hava olaylarının sıklığı ve büyüklüğü gibi iklim değişikliğine bağlı sorunlarla yüzleşeceği konusunda hemfikirdir.

İklim değişikliği, dünyanın topyekûn hareket etmesi, gerekli adımları birlikte atması ile sonuç alınabilecek, çözüme kavuşabilecek bir sorundur. Bazı ülkelerin bu konuda adım atmaya yanaşmaması, mücadelenin genelde etkisiz kalması, kentlerimizin iklim değişikliğinin olumsuz sonuçlarına maruz kalmasını, bunlara hazırlıklı olma zorunluluğunu ertelemeyecektir. Elimizdeki imkân, en azından bu olumsuz sonuçlara hazırlıklı olmaktır.

Peki, bu konuda bölgemiz ve Trabzon özelinde neler yapılmalıdır?

1.Seragazi salımı ve karbon ayak izi miktarlarının en aza indirilmesi, planlarımızın esasları arasında yer almalıdır. 1/100.000, 1/50.000, 1/25.000, 1/5.000, 1/1.000 ölçekteki çevre düzeni, nazım imar ve uygulama imar planlarımız bu açıdan irdelenmelidir. Kent planlarımızda suyun toprağa, dereye, denize erişiminde sorunlu olan tüm alanlara ait planlar gerekiyorsa yeniden düzenlenmelidir.

(Seragazi: Çeşitli gazlardan oluşan ve atmosferde ısı tutma özelliğine sahip bileşiklere sera gazı denir.

Karbon ayak izi: Her insanın ulaşım, ısınma, enerji tüketimi veya satın aldığı her türlü ürün neticesinde atmosfere yayılmasına neden olduğu karbon miktarını anlatmak üzere kullanılan terim.)

2.Seragazi ve karbon ayak izinin önemli etkenlerinden olan ulaşım sistemi, ulaşım araçları konusu, bunun önceye alındığı ulaşım ana planları yapılmak sureti ile çözümlenmeye çalışılmalıdır. Unutulmamalıdır ki, önümüzdeki birkaç yıl içerisinde ulaşım alanındaki tüm finansman modellerinin öncelikli olarak görmek isteyeceği, ulaşım ana planlarının varlığı, varsa bu planlarda seragazi ve karbon ayak izi oluşumunun ne derece dikkate alındığı hususu olacaktır.

3.Kentsel planlamalarda özellikle karbon ayak izi ve seragazi oluşumunu en aza indirecek adımlar atılmalıdır. Kentiçi yeşil alanların artırılması, sosyal donatı alanlarının doğru planlanması, altyapı yatırımlarının çevreye etkilerinin doğru verilerle en aza indirilmesi gibi hususlar bu çerçevede atılacak adımlar arasında sayılabilir.

4.Kentsel planlamalar yanında kırsal planlamaların önemi göz önünde tutulmalı, bu konuda kalıcı adımlar atılmalıdır.

5.Sürdürülebilir kentler oluşturmak, geleceğe dair en önemli hedeflerimizden biri olmalıdır. Ekolojik, sosyal ve ekonomik açıdan bütün planlarımızı sürdürülebilirlik ilkesini kalıcı kılmak üzerine kurgulanmalıdır. Bir yatırımın sürdürülebilir olması, ileride topluma vereceği zararların en aza indirilmesini sağlayacaktır. Bu çerçevede hızla; akıllı şehir planlama ve uygulamaları hayata geçirilmeli, ekolojik, enerjisini kendi üreten, atığını kendi bertaraf eden ve

benzeri şekilde sürdürülebilirliği esas alan yapılar gerek imar planları, gerekse diğer planlamalarla teşvik edilmelidir.

6.Mevcut yapılar, enerji tasarrufu, ısı kaybının önlenmesi gibi açılardan değerlendirilmeli, teşvik edici, bilgilendirici adımlar atılmalıdır.

7.Tüm havzalarda, mevcut risklerin yanında iklim değişikliğinin sebep olabileceği yeni riskler tespit edilmeli, bunlara göre havza planlamaları yeniden irdelenmelidir. Bölgemizde geriye doğru elde edilmiş verilerle üretilmiş plan, projelerin tamamı bu çerçevede ele alınmalıdır. Havza planlamaları bu doğrultuda yapıldıktan sonra, ilgili tüm idarelerin, özellikle yerel yönetimlerin gerekli tedbirleri hızla alması sağlanmalıdır.

8.İklim Değişikliğinin Doğu Karadeniz Havzası sıcaklık, yağış ve akarsu akımları üzerindeki etkilerinin inceleneceği ve gelecek dönemde farklı senaryolar altında iklim parametrelerinde ne tür değişimlerin meydana gelebileceğinin değerlendirileceği çalışmalar özellikle üniversitelerimiz ve Devlet Su İşleri tarafından hızlandırılmalı, mevcut ve başlanacak çalışmalar için yerel yönetimlerin destek ve talebi, bölgemizdeki kamu kurumları ve sivil yapıların katılımı ile yönlendirme, katkı ve destek sağlanmalıdır.

İklim değişikliğinin olumsuz etkilerini ötelemek ve iklim değişikliği ile mücadele edebilmek, bu konunun tüm yönleriyle dikkatle ele alınması, değerlendirilmesi ve üzerinde titizlikle çalışılması ile mümkündür. Gelecekte, çocuklarımıza bırakacağımız kentlerimiz, yaşam alanlarımızı tehdit eden olumsuzluklar için şimdiden hızla tedbir almalıyız. Unutmayalım; dünyadaki ısınma 1,5°C`yi aştığında, hayatımızda çok şey değişecek.

Hazır mıyız?

Saygılarımızla.

İnşaat Mühendisleri Odası

Trabzon Şube Yönetim Kurulu adına

Mustafa YAYLALI

Şube Başkanı

(Kaynak link:

http://trabzon.imo.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=25907&tipi=1&sube=25)